

13. Evropska noć istraživača: Petak u znaku najboljeg naučnog provoda

Najveća naučna avantura u Evropi, 13. Evropska noć istraživača otvorena je svečano u petak, 28. septembra, donoseći u gradove širom Srbije brojne izazove i druženja sa naučnicima koji su uspešno svoj važan istraživački posao približili radozalcima svih uzrasta.

Trinaesta Evropska noć istraživača, koja se održava pod sloganom „Istražuj kroz noć, u znanju je moć“, na kratko je uspela naukom da ujedini celu zemlju, pokazujući kako za talentovane naučnike ne postoje nemogući izazovi.

U **Beogradu** je naučna zabava održana na čak 16 lokacija, a sve je otpočelo svečanim otvaranjem u Francuskom institutu, nakon čega su se posetioци prošetali kroz Evropsko čošće i upoznali naučnike čiji su projekti finansirani od strane Evropske unije. Brojni mališani upustili su se u lov na blago, koji ih je uz pažljivo rešavanje naučnih izazova vodio kroz nekoliko institucija. Njihovi stariji drugari otkrivali su tajne antičkih mozaika i istraživali život u Lepenskom viru. Zaljubljenici u fotografiju mogli su da istraže beogradsku prošlost uz pomoć UV svetlosti, budući izumitelji raspitivali su se kako da zaštite svoje patente, a oni najradoznaliji bili su u prilici da zavire u privatni svet naučnika. Veselo je bilo i u **Nišu** gde je naučno druženje proteklo u znaku obeležavanja Evropske godine kulturnog nasleđa! Balkofonija je privukla ljubitelje muzike, odvažni su se fizikom borili protiv jutjuba, šetalo se tragom zaboravljenih biljaka i učilo kako dragim predmetima povratiti stari sjaj. Najmlađi posetioци upoznali su se sa periodima života koje su Stevan Sremac i Branislav Miljković proveli u Nišu i saznali kako se digitalizuje po mnogo čemu jedinstvena zbirka Logora na Crvenom krstu.

Moda na despotovom dvoru, izučavanje zanimljivih lokalnih legendi i mitoloških bića, ali i brojni eksperimenti sa ferrofluidima bili su glavne atrakcije istraživačke večeri u **Smederevu**. Prvi put Evropska noć istraživača održana je u **Despotovcu** gde su posetioци, između ostalog, mogli da učestvuju i u trci za „Veliku nagradu Isaka Njutna“. U **Novom Pazaru** su dodeljene nagrade za najbolju fotografiju kulturno-istorijskih spomenika tog kraja, a **Kruševac** se posvetio istraživanju Jastrepca, njegovih endemičnih vrsta, ali i lekovitog bilja koje se tradicionalno koristilo u narodnoj medicini tog kraja.

Leskovčani su istraživali tradicionalno poselo, ali i raskošnu gastronomsku prošlost svog kraja, **Čačani** su posebnu pažnju posvetili nadaleko čuvenim krajputašima, a posetioци manifestacije u **Jagodini** zabavili su se praveći fosile od glinamola, ugledajući se na prave paleontologe.

Kao važan ovogodišnji iskorak u odnosu na prethodne manifestacije, Evropska noć istraživača ove godine održaćće se i u subotu, 29. septembra, kada naučni program očekuje posetioce u sledećim gradovima: Beograd, Ub, Užice, Smederevo, Negotin, Zaječar, Knjaževac, Kruševac, Trstenik, Despotovac, Čuprija, Svilajnac i Jagodina. Subotnje popodne, od 16 do 20 časova, biće ispunjeno najrazličitijim naučnim izazovima u kojima će

posetioци моћи да опробају и кроз које ће моћи да сами открију како је то наука унапредила наше животе до сада и како се важна научна крича примењују у свакодневном животу. Програм у Београду, осмишљен као велика научна авантура уз биолошке, медицинске али и детективске мистерије, ове суботе одвијаће се на чак шест локација: Кућа легата, Институт Servantes, Галерија Музеја науке и технике, Факултет за физичку хемију, Завод за интелектуалну својину, Институт за метеорологију, Педагошки музеј, аутобуска линија ЕКО1.

Сви садржаји и ове, као и прве већери, бесплатни су за све посетиоце!

Европска Ноћ истраживача у Србији финансирана је из програма „HORIZON 2020“ који представља највећи програм Европске уније за истраживање и иновационе делатности, а у оквиру потпрограма Марија Склодовска-Кирџи. Сва научна дешавања ове године реализована су кроз три пројекта у следећим градовима: Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Уб, Ужице, Свилајнац, Ћуприја, Јагодина, Смедерево, Рановац, Чаџак, Лесковац, Нови Пазар, Књажевац, Деспотовац, Крушевац, Трстенџи, Негоџин, Суботџица, Зрењанин, Инђија, Кикинда, Шабач, Беџеј, Зајеџар.

Пројекат **ReFocus 2.0** (The Road to Friday of Science), џији је координатор Природно-математџички факултет Ниш, организује Ноћ истраживача у сарадњи са Институтом за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Центром за промоцију науке и Заводом за заштитиу споменика културе Крагујевац.

Пројекат **SCIMFONICOM 2018-19** (Science in Motion for Friday Night Commotion) координише Институт за молекуларну генетику и генетиџко инжењерство Универзитета у Београду у сарадњи са Факултетом за физичку хемију.

Пројекат **ReConNeCt** (Research, Connections, Networks and Culture) води Факултет техниџких наука у Новом Саду, а партнери на пројекту су Природно математџички факултет Нови Сад, Центар за промоцију науке (CPN), Креативно едукативни центар, Удружење научних комуникаџора – Науком, Висока техниџка школа струковних студија Зрењанин I Висока техниџка школа струковних студија Суботџица.

Све информације о садржајима, локацијима и сатници овогодишње Ноћи истраживача могуће је проверити на сајту www.nocistrazivaca.rs.